

Styrande dokument

Regler för skolskjuts i Oskarshamns kommun

Fastställd av bildningsnämnden 2018-03-28, § 20

Senast reviderad av bildningsnämnden 2020-06-10, § 42

Gäller från och med 2020-08-01

Innehållsförteckning

1 Grundskola, grundsärskola och gymnasiesärskola.....	3
1.1 Bakgrund	3
1.2 Lagregler och överklagan.....	3
1.3 Vem är berättigad till skolskjuts	4
1.4 Elevens bostadsadress och växelvis boende.....	5
1.5 Avstånd.....	5
1.6 Trafikförhållandena.....	6
1.7 Funktionsnedsättning	7
1.8 Annan särskild omständighet.....	7
1.9 Särskilda undantag Oskarshamns kommun.....	7
1.10 Skolskjuts enligt tilläggsregeln.....	7
1.11 Vid flytt inom kommunen	8
1.12 Restid och väntetid.....	8
1.13 Avsteg från riktlinjerna	9
1.14 Ändrat behov	9
1.15 Skolkort	9
1.16 Försenade elever	10
1.17 Avbokning av särskild skolskjuts	10
1.18 Vid extrema förhållanden.....	10
2 Gymnasieskola - elevresor	10
3 Säkerhetsregler	11
3.1 Ansvarsfördelning.....	11
3.2 Ordningsregler	11
3.3 Avvikelse rapportering.....	11

1 Grundskola, grundsärskola och gymnasiesärskola

1.1 Bakgrund

Rätten till skolskjuts regleras huvudsakligen i Skollagen (2010:800). Skolskjuts är en rättighet för de eleverna i grundskola, grundsärskola och gymnasiesärskola med offentlig huvudman som går i den skolenhet där kommunen har placerat dem och som uppfyller skollagens förutsättningar för att bevilja skolskjuts (den så kallade huvudregeln).

Utgångspunkt för bedömningen av om rätt till skolskjuts föreligger är:

- Färdvägens längd
- Trafikförhållanden
- Funktionsnedsättning
- Annan särskild omständighet

Även elever som går i grundskola, grundsärskola och gymnasiesärskola i andra skolenheter än den enhet där kommunen skulle ha placerat dem eller som går i grundskola, grundsärskola och gymnasiesärskola anordnad av fristående huvudman kan ha rätt till skolskjuts om vissa ytterligare förutsättningar än de ovan angivna är uppfyllda. Utgångspunkten för dessa förutsättningar är att anordnande av skolskjuts för dessa elever kan ske utan att det medför organisatoriska och ekonomiska svårigheter för kommunen (den så kallade tilläggsregeln).

De ovan återgiva förutsättningar benämns nedan som huvudregeln respektive tilläggsregeln.

Särskild prövning i varje enskilt fall

En prövning av rätten till skolskjuts ska ske individuellt i varje enskilt fall med utgångspunkt i de författningsbestämmelser som reglerar rätten till skolskjuts. Samtliga förutsättningar som kan grunda rätt till skolskjuts ska prövas och det ska i varje enskilt fall framgå att prövningen har haft en sådan omfattning.

Allmänna kommunikationer och särskild anordnad skolskjuts

Skolskjuts kan beviljas genom allmänna kommunikationer eller genom särskilt anordnad skolskjuts. Med allmänna kommunikationer avses ordinarie linjetrafik och med särskild anordnad skolskjuts avses fordon som ej går i ordinarie linjetrafik.

1.2 Lagregler och överklagan

Skollagen reglerar vilka bestämmelser om skolskjuts varje kommun måste ta hänsyn till. Nedan följer de lagar om skolskjuts som gäller för grundskola, grundsärskola och gymnasiesärskola samt överklagan av beslut.

Grundskolan

- Skollagen 10 kap 32 §, skolskjuts i hemkommun
- Skollagen 10 kap 33 §, skolskjuts i annan kommun än hemkommun
- Skollagen 10 kap 40 §, skolskjuts till fristående grundskola

Grundsärskolan

- Skollagen 11 kap 31 §, skolskjuts i hemkommun
- Skollagen 11 kap 32 §, skolskjuts i annan kommun än hemkommun
- Skollagen 11 kap 39 §, skolskjuts till fristående grundsärskola

Gymnasiesärskolan

- Skollagen 18 kap 30 §, skolskjuts i hemkommun
- Skollagen 18 kap 31 §, skolskjuts i annan kommun än hemkommun
- Skollagen 18 kap 35 §, skolskjuts till fristående gymnasiesärskola

Överklagan

Den som inte är nöjd med beslut om skolskjuts kan överklaga beslutet till förvaltningsrätten skollagen 28 kapitlet (förvaltningsbesvär). Förvaltningsbesvär innebär att domstolen gör en fullständig bedömning om beslutets lämplighet. Förvaltningsrätten kan sätta ett annat beslut i stället. Förvaltningsbesvär tillämpas i nedanstående ärenden.

- 10 kap 32 § första stycket
- 10 kap 33 § första stycket
- 11 kap 31 § första stycket
- 11 kap 32 § första stycket
- 18 kap 30 § första stycket
- 18 kap 31 § första stycket

Laglighetsprövning blir aktuellt då eleven inte går i den kommunala placeringskolan. Förvaltningsrätten gör en bedömning av beslutets laglighet. Möjligheten till laglighetsprövning enligt kommunallagen gäller om det inte finns särskilda regler i annan lag om hur beslut kan överklagas. Förvaltningsrätten kan inte ändra beslutet, hela beslutet ogiltigförklaras.

1.3 Vem är berättigad till skolskjuts

Elever i grundskola, grundsärskola och gymnasiesärskola som har Oskarshamns kommun som hemkommun har rätt till skolskjuts i enlighet med gällande författningsbestämmelser och dessa riktlinjer.

Med hemkommun avses den kommun som personen är folkbokförd i. För den som är bosatt i landet utan att vara folkbokförd här avses med hemkommun den kommun som hen stadigvarande vistats i eller, om hen saknar stadigvarande vistelseort, den kommun som hen för tillfället uppehåller sig i. Detsamma gäller den som är kvarskrivnen i en kommun enligt 16 § folkbokföringslagen (1991:481).

Elever inom fritidshemsverksamhet är inte berättigade till skolskjuts. Det innebär att om en elev vistas på ett fritidshem i anslutning till skolan är eleven inte berättigad till skolskjuts till eller från fritidshemmet.

För elev bosatt på ö utan reguljär båtförbindelse kan så kallad självskjutsersättning erbjudas för färd över vatten till närmaste skolskjutshållplats.

1.4 Elevens bostadsadress och växelvis boende

Utgångspunkt för elevens rätt till skolskjuts utgörs av elevens bostadsadress vilken huvudregel är densamma som elevens folkbokföringsadress. I vissa fall kan utgångspunkten utgöras av en bostadsadress som inte är elevens folkbokföringsadress, till exempel vid placering i korttidsboende.

I vissa fall vid gemensam vårdnad anses eleven ha två bostadsadresser. Dessa fall benämns nedan växelvis boende. Om förutsättningar för växelvis boende är uppfyllda ska en bedömning av elevens rätt till skolskjuts göras med utgångspunkt i elevens båda bostadsadresser.

Förutsättningar för skolskjuts vid växelvis boende

- Båda bostadsadresserna är belägna inom Oskarshamns kommun.
- Eleven har sin ena bostadsadress belägen inom området för den skola som anvisats av kommunen (gäller för tillämpning av huvudregeln, är inte nödvändigt för tillämpning av tilläggsregeln).
- Boendet ska bygga på ett fast och varaktigt arrangemang och vara likvärdigt fördelat på de båda adresserna, till exempel boende varannan vecka på respektive adress. Det likvärdiga boendet och att det är fråga om ett fast arrangemang ska tillstyrkas av vårdnadshavarna genom uppvisande av dom eller beslut, skriftlig överenskommelse mellan parterna eller genom underskrift av vårdnadshavarna på kommunens ansökningsformulär.
- Elever med växelvis boende omfattas inte av reglerna om restid eller väntetid.
- Ändring av körschema vid växelvis boende ska meddelas skolskjutsansvarig på bildningsförvaltningen senast två veckor i förväg.

1.5 Avstånd

Elever i grundskola, grundsärskola och gymnasiesärskola som går i den skolenhet där kommunen har placerat dem har rätt till skolskjuts om avståndet mellan bostaden och skolan överstiger nedan uppsatta gränser.

Årskurs	Avstånd bostad till skola
Förskoleklass	2 km
Åk 1-3	2 km
Åk 4-6	4 km
Åk 7-9	5 km
Gymnasiesärskola	6 km

Avståndsmätning utförs från bostadens fastighetsgräns till skolans fastighetsgräns. Vid mätning används Oskarshamns kommuns GIS-system. Uppfylls avståndskravet beviljas skolskjuts per automatik ett läsår i taget.

I första hand ska allmänna kommunikationer användas. En bedömning måste dock alltid göras om elevens färdväg från hemmet till aktuell hållplats för allmänna

kommunikationer inte överstiger längsta avstånd från färdvägens längd enligt ovan och om den uppfyller kraven på säkra trafikförhållanden och om eleven i övrigt har förutsättningar att på egen hand ta sig till anvisad hållplats (till exempel funktionsnedsättning).

Vid bedömning av skolskjuts med allmänna kommunikationer ska kontroll göras så att tidtabeller på ett acceptabelt sätt överensstämmer med skolans ramtider för årskursen. Om tidtabellen medger att allmänna kommunikationer endast kan användas i en färdriktning så ska allmänna kommunikationer användas i den färdriktningen såvida det inte finns skäl för annan bedömning för att kunna uppfylla skollagens krav på skolskjuts.

Närmaste hållplats med allmänna kommunikationer

Om gångavståndet mellan bostaden och hållplatsen för linjetrafik överstiger nedan uppsatta gränser beviljas särskild anordnad skolskjuts.

Årskurs	Avstånd bostad till hållplats
Förskoleklass	1 km
Åk 1-3	1 km
Åk 4-6	1 km
Åk 7-9	2 km
Gymnasiesärskola	2 km

Detsamma gäller om eleven till följd av trafikförhållandena, funktionsnedsättning eller annan särskild omständighet enligt skollagen är berättigad skolskjuts för vägen mellan bostaden och hållplatsen för linjetrafik.

Uppsamlingsställen

I de fall samåkning kan ske från angivna uppsamlingsställen ska eleven själv ta sig till uppsamlingsstället. Om avståndet mellan bostad och uppsamlingsställe överstiger nedan angivna uppsatta gränser beviljas särskild skolskjuts.

Årskurs	Avstånd bostad till uppsamlingsställe
Förskoleklass	1 km
Åk 1-3	1 km
Åk 4-6	1 km
Åk 7-9	2 km
Gymnasiesärskola	2 km

Exakt var uppsamlingsstället är beläget kan variera något beroende på elev- eller trafiksituationen. Av detta följer att en uppsamlingsplats kan tillkomma, försvinna eller flyttas under pågående läsår. En eventuell förändring meddelas alla berörda senast två veckor i förväg.

1.6 Trafikförhållandena

Oavsett ovan nämnda avståndregler kan skolskjuts beviljas om eleven till följd av trafikförhållandena enligt skollagen är berättigad till skolskjuts mellan hemmet och

skolan, mellan hemmet och hållplats för linjetrafik eller mellan hemmet och anvisat uppsamlingsställe. Bedömning av trafikförhållandena görs av kommunens skolskjutsansvarig med stöd av bland annat Kalmar Länstrafiks skolskjuts- och trafikplanerare.

1.7 Funktionsnedsättning

Vid funktionsnedsättning ska en bedömning göras av huruvida funktionsnedsättningen påverkar elevens möjlighet att ta sig till skolan. Det ankommer på eleven och dess vårdnadshavare att presentera relevant underlag för bedömningen. Sådant underlag kan till exempel bestå av medicinskt utlåtande från läkare etcetera.

Kommunen har även ansvaret för att erbjuda elev med tillfällig funktionsnedsättning skolskjuts om det behövs för att eleven kostnadsfritt ska kunna ta sig till skolan och fullgöra skolplikten. Det saknar betydelse vad den tillfälliga funktionsnedsättningen består i eller hur det har uppkommit.

I prövningen av huruvida funktionsnedsättning föreligger som medför att skolskjuts ska beviljas ansvarar vårdnadshavare för att kontrollera möjligheterna att få kostnaderna för skolskjuts täckta av eventuell försäkring. Kommunens olycksfallsförsäkring finns angiven på kommunens hemsida www.oskarshamn.se.

1.8 Annan särskild omständighet

Skollagen innehåller även skyldighet för kommunen att anordna skolskjuts för elever på grund av ”annan särskild omständighet”. Syftet med denna punkt är att fånga situationer där det framstår som nödvändigt eller motiverande att bevilja skolskjuts trots att skolskjuts inte kan beviljas på grund av färdvägens längd, trafikförhållandena eller funktionsnedsättning hos elev. Bedömning görs utifrån de förutsättningar som är aktuella i det enskilda ärendet.

1.9 Särskilda undantag Oskarshamns kommun

Elever boende i nedan angivna geografiska områden är skolskjutsberättigade även om de inte är berättigade på grund av färdvägens längd, trafikförhållandena, funktionsnedsättning eller särskild omständighet.

- Elever boende utmed riksväg 37/47.
- Elever i förskoleklass till årskurs 2 boende i Emsfors och Emmekalv får samtliga skolskjuts och elever i årskurs 3 som skulle varit skolskjutsberättigade på grund av avstånd får avstå.
- För elever boende i Dövestad, Djupeträsk, Flathult och Stångehamn anordnas det vinterskolskjuts på grund av trafikfarliga vintervägar.

1.10 Skolskjuts enligt tilläggsregeln

Skolskjuts kan anordnas av kommunen för elever som väljer att gå i en annan skolenhet än den där kommunen annars skulle ha placerat dem eller som går i en annan kommuns

grundskola på grund av särskilda skäl eller på grund av eget val. Elever i dessa fall är endast berättigade till skolskjuts om det inte innebär organisatoriska eller ekonomiska svårigheter för kommunen samt att de uppfyller skollagens krav på skolskjuts till följd av färdvägens längd, trafikförhållandena, funktionsnedsättning eller annan särskild omständighet.

Utgångspunkten för bedömningen av ekonomiska svårigheter utgörs av den kostnad kommunen skulle ha haft för skolskjuts om elev gått i den skola som kommunen skulle ha placerat eleven i. Om skolskjutsen till den av eleven valda skolan är dyrare än vad det skulle ha varit i placeringsskolan saknas rätt till skolskjuts. Motsvarande bedömning görs med beaktande av de organisatoriska svårigheter som kan uppkomma.

Om förutsättningarna för skolskjuts enligt tilläggsregeln inte är uppfyllda till följd av organisatoriska eller ekonomiska svårigheter för kommunen har eleven inte heller rätt att få ersättning för skolskjuts upp till det belopp som skolskjutsen skulle ha kostat om eleven valt att gå i placeringsskolan.

Motsvarande skyldighet för kommunen att erbjuda skolskjuts gäller även för elever som går i fristående grundskola inom kommunen. Även i dessa fall görs bedömningen på så sätt som beskrivits ovan.

Rätten till skolskjuts enligt tilläggsregeln kan upphöra ju äldre eleven blir beroende på att hen inte längre är berättigad skolskjuts till sin placeringsskola.

För elever som går i fristående skolor utanför Oskarshamns kommun föreligger inte rätt till skolskjuts.

Beslut om skolskjuts som fattas enligt tilläggsregeln kan inte överklagas enligt skollagen utan endast genom laglighetsprövning enligt kommunallagen (se punkt 1.2).

1.11 Vid flytt inom kommunen

Om en elev flyttar inom kommunen har hen rätt till att gå kvar i befintlig skola. Däremot innebär det inte per automatik att eleven har rätt till skolskjuts till den befintliga skolan även om avståndskravet uppfylls.

Rätten till skolskjuts prövas utifrån om eleven skulle varit berättigad skolskjuts till anvisad skola. Med anvisad skola menas den skola som kommunen skulle placerat eleven i med utgångspunkt från den nya bostadsadressen.

Elev i årskurs 9 som flyttar till annan adress inom kommunen efter att läsåret påbörjats har rätt till skolskjuts till befintlig skola resterande del av läsåret. Förutsatt är att avståndskravet uppfylls mellan den nya bostadsadressen och skolan.

1.12 Restid och väntetid

Ambitionen är att restid och väntetid för skolskjuts ska vara så kort som möjligt. Hänsyn tas dock till samordning med andra elevers skolskjuts.

Med restid menas tiden från att eleven stiger på skolskjutsfordonet vid hemhållplatsen till att hen anländer till skolan samt tiden från att eleven stiger på skolskjutsfordonet vid skolan till att hen anländer till hemhållplatsen. Eventuell tid vid byte av skolskjutsfordon räknas som restid. Elevens sammanlagda planerade restid per skoldag bör inte överstiga 120 minuter. Denna restid kan inte garanteras vid elevens eget val av skola eller vid växelvis boende.

Med väntetid menas tiden mellan att skolskjutsfordonet anländer till skolan eller avgår från skolan till tio minuter före eller efter skolans ramtid. Om väntetiden för en elev i förskoleklass till årskurs 3 överstiger 30 minuter eller för en elev i årskurs 4 till 9 överstiger 60 minuter föreslås alternativa åtgärder. Till exempel kan gratis vistelse på fritidshem erbjudas i avvaktan på skolstart och/eller hemskjuts.

Som skoldagens start och slut räknas den ramtid som skolan angivit för respektive årskurs. Väntetider som uppstår på grund av att eleven har "håltime" i början eller slutet av skoldagen berättigar inte särskild anordnad skolskjuts. Vidare berättigar inte heller tillfälliga förändringar såsom inställda lektioner särskild anordnad skolskjuts.

1.13 Avsteg från riktlinjerna

Riktlinjerna utgör tillämpning föreskrifter till gällande författningsbestämmelser om skolskjuts. Om riktlinjerna i något avseende strider mot författningsbestämmelserna eller mot fastställd tolkning av skolskjutsbestämmelserna ska riktlinjerna inte tillämpas i dessa delar.

Om det på grund av särskilda skäl skulle framstå som orimligt att tillämpa gällande riktlinjer på så sätt som föreskrivs i ett enskilt ärende ska ärendet tas upp till behandling i bildningsnämnden och nämnden kan då i det enskilda fallet besluta om annan tillämpning av riktlinjerna.

1.14 Ändrat behov

Beslut om skolskjuts fattas för ett läsår i taget. Av beslutet ska det framgå att beslutet är tidsbegränsat. Av beslutet ska det också framgå att kommunen vid förändring av de omständigheter som legat till grund för skolskjutsbeslutet kan komma att ändra beslutet.

Den enskilda eleven och dennes vårdnadshavare ska informeras om att de omgående ska anmäla till kommunen om de förutsättningar som låg till grund för kommunens beslut att bevilja skolskjuts förändrats.

1.15 Skolkort

De elever som åker skolskjuts med allmänna kommunikationer, såsom linjeförlagda bussturer, får skolkort som ska användas vid transport till och från skolan. Förlorat kort ska anmälas till skolans expedition för att spärras. Nytt skolkort erhålls mot fastställd avgift. Om eleven slutar skolan eller annars inte är berättigad till fria resor är eleven skyldig att lämna tillbaka skolkortet till skolans expedition.

1.16 Försenade elever

Skolskjutsen väntar inte på elever som inte finns på uppsamlingsstället/hållplatsen vid utsatt tid. Anges avgångstiden som ett tidsintervall ska eleven finnas på den anvisade platsen när tidsintervallet börjar (exempelvis anges avgångstid till klockan 7:05-7:10 ska eleven finnas på plats på uppsamlingsstället klockan 7:05). Om eleven är försenad till den ordinarie turen beviljas inte någon extratur.

1.17 Avbokning av särskild skolskjuts

Vid sjukdom eller annan tillfällig avbokning av särskild anordnad skolskjuts ska vårdnadshavaren kontakta transportör så snart det är möjligt. Information om telefonnummer och rutiner lämnas separat vid skolstart.

1.18 Vid extrema förhållanden

Vid vissa extrema förhållanden såsom oframkomligt väglag, naturkatastrof eller andra extraordinära omständigheter kan kommunen inte garantera att skolskjutsen kan utföras i enlighet med vad som beslutats. I dessa fall utgår inte ersättning till eleven och dennes vårdnadshavare. Kommunen ska vid sådana förhållanden snarast upplysa om detta via lämpligt kommunikationsmedel, exempelvis via Unikum och/eller kommunens hemsida.

2 Gymnasieskola - elevresor

Elev som har rätt till studiehjälp enligt studiestödslagen har rätt till ersättning för elevresor om avståndet från elevens bostad (folkbokföringsadress) till skolan är minst 6 km. Ersättning erhålls huvudsakligen i form av resor med allmänna kommunikationer. För elev som bor där linjetrafik saknas anordnas ej kompletterande skjuts men anslutningsbidrag kan erhållas.

Förlorat skolkort ska anmälas till skolans expedition för att spärras. Nytt skolkort erhålls mot fastställd avgift. Om eleven slutar skolan eller annars inte är berättigad till fria resor är eleven skyldig att lämna tillbaka till skolans expedition.

Gymnasieelev som genom olyckshändelse behöver särskild ordnad skolresa hänvisas till kommunens olycksfallsförsäkring angiven på kommunens hemsida www.oskarshamn.se.

Gymnasieelev som behöver särskild ordnad skolresa på grund av tillfälliga medicinska skäl kan efter särskild ansökan beviljas det av verksamhetsansvarig för gymnasieskolan.

Gymnasieelev som behöver särskild ordnad skolresa på grund av bestående medicinska skäl hänvisas till färdtjänsten (färdtjänstlagen 1997:736). Elev med beviljad färdtjänst kan efter särskild ansökan få en kontant ersättning för den faktiska egenavgiften med upp till högst 1/30 av basbeloppet.

Lagregler elevresor

- Lag (1991:1110) om kommunernas skyldighet att svara för vissa elevresor.
- Förordning (1991:1120) om kommunernas skyldighet att svara för vissa elevresor.

3 Säkerhetsregler

3.1 Ansvarsfördelning

- Vårdnadshavarna har ansvar för eleverna tills de har stigit på skolskjutsfordonet vid angiven uppsamlings-/hållplats på morgonen. Vårdnadshavarna har också ansvar efter det att eleverna har stigit av skolskjutsfordonet vid angiven uppsamling-/hållplats på eftermiddagen.
- Under transport har entreprenören, genom föraren, ansvar för eleverna.
- Bildningsförvaltningen har ansvar för tillsyn av eleverna efter det att eleverna har stigit av skolskjutsfordonet vid angiven uppsamlings-/hållplats, under skoldagen, fram tills de har stigit på skolskjutsfordonet vid angiven uppsamlings-/hållplats på eftermiddagen.
- Bildningsförvaltningen ansvarar för att eleverna får information om vilka regler som gäller för skolskjuts samt att trafiksäkerhetshöjande åtgärder genomförs.

3.2 Ordningsregler

- På- och avstigning ska ske lugnt. Eleverna ska sitta kvar på sina platser tills skolskjutsfordonet har stannat vid avstigningsstället.
- Eleverna ska sitta stilla under färd. Säkerhetsbälten ska användas oavsett vilket skolskjutsfordon som används.
- Förarens tillsägelser måste åtlidas. Föraren är skyldig att rapportera förseelser till Kalmar länstrafik som ansvarar för den operativa skolskjutsplaneringen. Kalmar länstrafik tar i sin tur kontakt med bildningsförvaltningen. Ersättningsanspråk kan komma att riktas mot den eller dem som orsakar skada på skolskjutsfordonen.
- Den som cyklar till uppsamlings-/hållplatsen ska ställa cykeln så att den inte är till hinder för andra trafikanter.

3.3 Avvikelse rapportering

Avvikelse i skolskjutstransporter gällande säkerhet och tidshållning ska rapporteras till Kalmar länstrafik, <https://www.kalmarlanstrafik.se/KontaktaOss/>.